

A Debreceni MÁV Filharmónikus Zenekar 1933-ban alakult és 1972-ben lett hivatásos. A zenekar életében három éve fordulópont következett be. A MÁV anyagi gondokkal küszködve felvetette azt a lehetőséget, hogy az önkormányzat vegye át a filharmónikusokat. Pár évig közösen finanszírozták a zenekart, amely ma már teljes mértékben a debreceni önkormányzathoz tartozik. A Debreceni Filharmónikus Zenekar igazgatói tisztét ez év januárjától Kovács János tölti be. Már 17 évesen játszott a zenekarban, s amikor 1977-ben elvégezte a Zeneművészeti Főiskola ütőhangszer szakát, ütőse, később timpanista szólamvezetője lett a debreceni zenekarnak. Alapító tagja a Debreceni Ütőseggyüttesnek, négy éve pedig művészeti vezetője. A könnyű műfajokkal is kapcsolatba került: vezette a Debreceni Dixiland Band ritmusszekcióját, és különböző szalon- és beatzenekarokban játszott. Két gyermeke szintén a zene bűvöletében él. Felesége a püspökladányi zeneiskola igazgatóhelyettese. Kovács János készségesen és derűsen válaszolt kérdéseinkre.

- **A zenekar nemrég érkezett haza másfél hónapos külföldi turnéjáról. A megyei napilap tájékoztatása szerint a körút mind szakmai, mind anyagi szempontból nagy sikert hozott...**

— 1987-től egy bázeli menedzserirodával van kapcsolatunk. Nagyon sok külföldi utat szerveztek nekünk, egészen addig, míg Trikolidis nem lett a karnagyunk. A görög dirigens és az iroda között megromlott a kapcsolat, még azelőtt, hogy Debrecenbe került volna. Most, hogy a nyáron Trikolidis szerződése lejárt, újra felvettem a kapcsolatot a bázeliakkal, akik július 13. és augusztus 30. között Németországban, Svájcban, és Szlovéniában szerveztek a zenekarnak fellépéseket. Feladatunk az opera-előadások zenei kísérete volt. Mozart és Verdi operáit négy karmester dirigálta: két svájci és két olasz. Fellépéseink osztatlan sikert arattak. A svájciak most már ragaszkodnak ahhoz, hogy a zenekar összes produkcióját bemutassuk. Nyilván mi ennek úgy próbálunk eleget tenni, hogy a debreceni kötelezettségeinket is teljesíteni tudjuk.

- **Nem okoz nehézséget a külföldi és bel-földi koncertek, valamint a fellépési kötelezettségek időbeli egyeztetése?**

— Mindig a szabadság terhére szoktunk külföldön fellépni, illetve a téli időszakban, amikor a zenei életben egy kis pihenés megengedhető. Nekünk azért is lényegesek ezek a külföldi utak, mert ilyen nehéz gazdasági helyzetben minden lehetőséget meg kell ragadni, hogy művészeink anyagi helyzetén segítsünk. Ez oda-vissza hat, hiszen ha a zenekar tagjai rendezett anyagi körülmények között élnek, akkor nyugodt, higgadt és felkészült munkával tudják biztosítani a koncert-, illetve a szólista vagy kamarazenei fellépéseket.

- **A zenekar és a Csokonai Színház kapcsolatát hogyan lehet jellemezni?**

— A volt karmesterünk, Karolos Trikolidis nem akarta tudomásul venni, hogy a zenekar alapító okirata szerint nekünk elsősorban a város zenei, illetve operaelőadásain kell fellépniünk. Ezért romlott meg a kapcsolatunk a színházzal, a főiskolával és a Kodály Kóruossal. Lengyel György színházigazgatónak kijelentette, hogy csak havi három operaszolgálatot engedélyez a zenekarnak. Ez arra kényszerítette a színházat, hogy saját zenekart hozzon létre. A tapasztalatok szerint legalább 5–6 év szükséges ahhoz, hogy gördülékenyen menjenek le a zenei előadások. A színház kamarazenekarában sok volt a főiskolai hallgató, s a szakmai gyakorlat hiánya számtalan problémát okozott. Tavaly decemberben megkeresett Lengyel György, s az elképzeléseim felől érdeklődött. Akkor megállapodtunk az együttműködés feltételeiben, de különböző akadályok miatt a mai napig felemás helyzetben vagyunk, mivel a színház zenei igazgatója, Kocsár Balázs nem támogatja elképzelésünket. Augusztus 15-től a színház zenekari tagjai aláírták szerződésüket, annak ellenére, hogy a Debreceni Filharmónikus Zenekar látja el az operaelőadásokat. Mi mindenestre nagy kedvvel dolgozunk, s a legtöbb próbát biztosítom az előadásokhoz. Együttműködési szándékunk ismert, most már a színház vezetésén a sor, hogy eldöntse, mennyire tart igényt a szolgálatainkra.

- **Honnan kerül ki a zenekar utánpótlása?**

— Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen itt működik a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola konzervatóriuma. Válogathatunk a diákok között. A zenekarban mindössze 1–2 hely szabadul fel évente, s így mindig sikerül a legfelkészültebb hallgatót alkalmaznunk. A főiskolával idén szerződést kötöttünk, amely egyben az oktatásba való bekapcsolódásunkat is jelenti — a főiskolások zenekari gyakorlatát segíti elő. A debreceni konzervatórium szólamismereti tantárgy oktatásának keretében 3. és 4. éves hallgatókat fogadunk a próbákon (szükség szerint felléphetnek előadásainkon is). A hallgatók részt vesznek az adott évad programjából kiválasztott hangversenyek próbáiban, a két intézmény képviselőinek egyeztetése alapján. Zenekarunk lépéseket tesz a tehetséges hallgatók ösztöndíjának megállapítására. A konzervatórium részéről a tanárok személyes jelenlétükkel segítik és ellenőrzik a hallgatók tevékenységét. Az együttműködés célja, hogy a szólamismeret tantárgy oktatásának színvonalát emeljük, a hallgatókat a zenekari élet valóságával megismertessük, valamint a debreceni szimfonikusok utánpótlási bázisát megeremtsük.

- **A szekciókon belül hol vannak hiányosságok?**

— Főleg a vonósokkal — mint a legtöbb szimfonikus zenekarnál — vannak utánpótlásgondjaink. Bérke-

Próba közben • Fotó: F. Szilágyi Imre

retünk nem engedi meg, hogy a hiányosságokat pótoljuk. Szükségünk lenne még 8–10 főre ahhoz, hogy európai színvonalú zenekari létszámunk legyen. Erről folynak most tárgyalások a debreceni önkormányzattal.

• **A városon kívül hol látnak még el szolgálatot?**

— A hajdúsági településeken kívül a szomszédos megyékben is sokat koncertezünk. Májustól havonta fővárosi lehetőségeket is kapott a zenekar, sőt több év után újra bekapcsolódtunk a Nemzeti Galériában tartott „Hangverseny – délidőben” című egyenes rádióközvetítés programjaiba. A Nemzeti Filharmónia bérletezési rendszerét nagyon praktikusnak tartom. Ez a bérleti szisztéma megengedi, hogy nagy koncertjeinket elvigyük a régió legnagyobb városaiba is. Ez gazdasági szempontból is nagyon előnyös, mert egy-két plusz próbával ugyanolyan magas színvonalú produkciót tudunk nyújtani még a kisebb településeken is. Vesszőparipám, hogy semmivel sem szabad kevesebbet adnunk vidéki koncertjeinken sem, mint a fővárosban vagy Debrecenben.

• **Az utazás technikai feltételei elfogadhatóak?**

Amikor még a MÁV-é volt a zenekar, első osztályú vasúti kocsiban utaztunk. Az utóbbi két évben már autóbusszal közlekedünk, így gyorsabb és kényelmesebb az utazás. A felszerelés szállításához jó lenne egy mikrobusz, de ezt az anyagi helyzetünk nem teszi lehetővé. Jelenleg teherautó szállítja a hangszereket.

• **Hogyan tudnak lépést tartani a hangszerárakkal és a javítási költségekkel?**

— Az utóbbi három évben minisztériumi támogatás keretében a hat nagy zenekar 11 millió forintot kapott, s ebből meg tudtuk oldani a teljes hangszerállomány felújítását. Javításra külön keretünk van, ami a pályázati pénzzel elegendő.

• **Az új karmesterről, Kollár Imréről mit kell tudni?**

— Karolos Trikolidis szerződése július 31-én járt le. Helyére 14 pályázó jelentkezett, végül négyen maradtak: egy angol, egy német és két magyar. A próbavezérlések és beszélgetések alapján a szavazás Kollár Imrének kedvezett. Kollár 25 éves, 16 évesen került a Zeneakadémiára. Nyolc évig hegedült, nagyon jól zongorázik, és oratórikus művekben basszus szólót énekel. Az ÁHV-nál Kobayashi asszisztense volt, és a Fesztiválzenekart többször dirigálta. Vezényelte többek között a tokiói filharmónikusokat is. Három nyelven beszél. Bemutatkozó hangversenye szeptember 19-én volt. Népszerű repertoárt választott: Muszorgszkij, Sibelius és Brahms egy-egy művét vezényelte.

• **Milyen tervek foglalkoztatják a zenekart?**

— Több sorozatot indítottunk el ebben az évben. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen népszerű dallamok csendülnek majd fel a népek zenéjét bemutató sorozatunkban. Bartók halálának 50., Liszt Ferenc születésének 180. évfordulója alkalmából a két zeneszerzőnek állítunk emléket. Szimfonikus könnyűzenei és ifjúsági koncertjeinkkel pedig még több embert szeretnénk becsalogatni hangversenyeinkre.

☞ Tarczy Péter